

מעשה אבות

תפארת נח

תפארת נח

הנה התורה מספרת לנו על מעשה החסד של רבקה שזה היה מבחן וסימן שראויה להיות האם של ישראל. ולכאורה יש כאן קושי, שבאמת המעשה הינו הפלגה נוראה של חסד הרבה למעלה מחיובי התורה, וכי חיוב החסד הנדרש מאיתנו הוא שנלמד מרבקה גם אנחנו כך לעשות, וכגון ילדה קטנה שרואה פועלים חזקים וחסונים שמתעסקים במלאכתם, תגש אליהם ותפציר בם שיעמדו בצד, והיא תעשה את כל המלאכה כמו שעשתה רבקה אמנו, הנה עומדים כאן עבדים חסונים בעלי גמלים, ועליהם להשקות את גמליהם, והיא השקתה לכל הגמלים. וכן החסד שעשה אברהם אבינו היה רחוק ומשונה מאד, וכי כך דרכם של צדיקים שרואים ערבי פשוט, להכניסו הביתה ולהכין לו סעודה המעולה מסעודת שלמה בשעתו.

תפארת נח

אבל הענין הוא, כי יש הבדל בין מציאות אבות למציאות בנים. וההבדל הוא כמו שידוע שיש יסוד האש, ולעומת זה יש מציאות של האש בעולמינו. האש שלנו אינה יסוד האש, שיסוד האש הוא עצם מציאות האש בטהרתה, משא"כ האש שאנו מכירים כבר מורכבת היא עם עפר מים ורוח, כמו כל דבר בעולם שהוא מורכב מד' יסודות. והנה אם תחקור אודות יסוד האש, לא אודות האש שלנו, אלא היסוד בטהרתו, כמה מעלות חום יש בו, התשובה תהיה, אין סוף מעלות חום, שהיסוד בטהרתו אינו מוגבל בעוצמתו, משא"כ האש של עולמינו, כבר מורכבת עם רוח מים ועפר, וחומה מוגבל.

וכן הוא ההבדל בין מציאות אבות למציאות הבנים, אברהם הוא מידת החסד, ויצחק הוא מידת היראת שמים, היינו יסוד החסד ויסוד היראה, שאברהם היה מרכבה למידה בטהרתה, ולכן אצלו המידה אינה מוגבלת כלל. משא"כ אצל הבנים, הם מורכבים מכח כל האבות כולם, ועל כן הם מקיימים את התורה, והתורה היא מורכבת, תחילתה גמילות חסדים, וסופה גמילות חסדים (סוטה י"ד), ובתוכה כמה וכמה עונשים. ואנו בני ישראל, אין אנו תלמידי אברהם אבינו לעשות כמעשיו, אלא בני אברהם, היינו שיורשים את מידתו, ובזמן הנכון ובתרכובת הנכונה עושים את החסד של אברהם, ולומדים את מעשיו להבין מהות מידת החסד, כדי שנדע לעשות בהרכב הנכון.

וביסוד זה יהא מובן הרבה דברים תמוהים, וכגון מה שעשו רימה את יצחק להחשיבו לצדיק, כיצד מעשרין את המלח, ואחרי כל הפירושים שנאמרו